



Handläggare: Monica Almquist
Region Innerstad
Markbyrån
Tel: 508 262 52
monica.almquist@gfk.stockholm.se

2003-08-13

Dnr:03-970-954

Till
Gatu- och fastighetsnämnden

**Ansökan om miljödöm för vattenarbeten inom detaljplan för kv
Kojan mm**

FÖRSLAG TILL BESLUT

1. Gatu- och fastighetsnämnden beslutar att ansökan om tillstånd enligt 11 kap. miljöbalken till utfyllnad i Ulvsundasjön samt uppförande av spontkonstruktioner, träbryggor och kajparter mm i enlighet med detta tjänsteutlåtande skall inges till miljödömsstolen.

Olle Zetterberg

Göran Gahm

Anders Berglund

SAMMANFATTNING

Detaljplan för kv Kojan mm förväntas vinna laga kraft under tredje kvartalet 2004. Planen innebär att Hornsbergs strand omdanas från ett område med tung industriverksamhet till ett område med 1100 bostäder, strandgata och ny strandpromenad. För att genomföra föreslagen utfyllnad i Ulvsundasjön med strandgata och strandpromenad fordras ett tillstånd från miljödömsstolen.

Nuvarande strandområde består av industrikaj framför vid asfaltverket och fd Jehanders grus samt en brant slänt med dålig stabilitet framför Biovitrumms fastighet Hornsberg.

Kontoret genomförde i april 2003 ett utökat samråd med förslag till muddring i Ulvsundasjön och tippning av rena lermassor i Möja Söderfjärd. Det förslaget är inte längre aktuellt.

\\web01\inetpub\gfk.yourvoice.se\work\2003-09-30\Tjut\24.doc

Bilaga 1: Strandparken och utfyllnaden

Bilaga 2: Prinsipektion genom utfyllnaden

För att möjliggöra utfyllnaden kommer en tät spontkonstruktion byggas längs den nya strandlinjen. Innanför, i skydd av sponten, kommer sand fyllas på och lermassorna under sanden förstärkas med kalkcement.

Kontoret bedömer kostnaden till ca 120 mnkr för utfyllnaden samt iordningställande av strandpromenaden och strandgatan. Slutliga kostnader för genomförandebeslut kommer att redovisas i ett särskilt ärende tillsammans med övriga kostnader för allmän platsmarken inom kv Kojan, kring årsskiftet 2003-04.

Utfyllnaden innebär att ca 14.000 kvm av Ulvsundasjön omvandlas till ny mark. Om utfyllnaden inte görs så minskar exploateringen i Kojan från 1100 lgh till ca 700 lgh.

Kontoret föreslår att gatu- och fastighetsnämnden beslutar att ansökan om tillstånd enligt 11 kap. miljöbalken till utfyllnad i Ulvsundasjön, uppförande av dubbelspont (fångdamm) och enkelspont, träbryggor, kajparterr samt grävning och rensning i strandzonen mm enligt detta tjänsteutlåtande skall inges till miljödomstolen.

UTLÅTANDE

Bakgrund

Detaljplan för Kv Kojan var på samråd och remiss under sommaren 2002. Planen föreslår en utfyllnad i Ulvsundasjön, med strandgata och strandpromenad, kajparterr. Planen kommer ställas ut under 1 kvartalet 2004 och förväntas vinna laga kraft under 3 kvartalet 2004.

Gatu- och fastighetsnämnden godkände den 2003-04-01 detaljplan för kv Kojan mm med följande uttalande: Kontoret ska undersöka möjligheten att minska antalet parkeringsplatser på Hornsberg strand, samt att därutöver anföra följande: Det är mycket positivt att detta bostadsområde kommer till stånd. Speciellt kontakten med vattnet och grönskan gör området attraktivt. För att förstärka denna bör möjligheten att minska antalet parkeringsplatser på Hornsbergs strand undersökas. Ett alternativ med endast angöringsplatser bör också studeras. Kontoret har i det fortsatta planarbetet strävat efter att minimera gatubreddens för Hornsbergs strand, förslaget innehåller endast parkering/angöring på hussidan. Det är således inte möjligt att minska antalet parkeringsplatser eller möjligt att minska utfyllnadens bredd.

För att få genomföra vattenarbetena fordras tillstånd från miljödomstolen. Tillståndet kommer att villkoras av att den nya detaljplanen vinner laga kraft, om detta inte skett då. Dom beräknas kunna meddelas om 6-12 månader.

Vid tidigt samråd med länsstyrelsen i okt 2001 beslutade länsstyrelsen att de då föreslagna vattenarbetena skulle komma att få betydande miljöpåverkan,

vilket innebär att ett utökad samråd skall genomföras innan ansökan till miljödomstolen lämnas in.

Gatu- och fastighetskontoret genomförde ett utökad samråd i april 2003. Då redovisade kontoret vattenarbeten i Ulvsundasjön som innebar muddring av lermassor, tippning i Möja Söderfjärd och utfyllnad i Ulvsundasjön med bergmassor. Den nya tekniska lösningen för utfyllnaden innebär att inga lermassor kommer att flyttas från Ulvsundasjön. Tidigare föreslagen tippning av lermassor i Möja Söderfjärd är inte längre aktuell.

Parallellt har det funnits ett alternativ till utfyllnaden med en spontlösning, men om det inte skulle vara tekniskt eller ekonomiskt genomförbart så genomförde kontoret det utökade samrådet i april. Vid en granskning, som genomfördes av Carl Bro under maj 2003, av de båda alternativen till lösning för utfyllnad visar det sig att spontlösningen är billigare och det är lättare att ha kontroll över genomförandet än för utfyllnaden med muddring och tippning av lermassor. Fördelarna överväger också för miljön när lermassorna kan ligga kvar i Ulvsundasjön.

Kontoret hade fortsatt tidigt samråd med länsstyrelsen i juni 2003 angående den ändrade tekniska lösningen för utfyllnaden. Länsstyrelsen rekommenderade att fortsatt utökad samråd hålls med tidigare kallade intressenter utom de som var direkt berörda av tippning av lermassor utanför Möja Söderfjärd. Nytt utökad samråd kommer att hållas den 24 september 2003 för att beskriva den nya tekniska lösningen.

Vid genomförandet av detaljplanen för kv Kojan kommer marksanering att ske främst på asfaltverkstomten. Den saneringen kommer ske som ett anmälningsärende till miljöförvaltningen och berör inte ansökan till miljödomstolen.

Utfyllnad vid Hornsbergs strand

Stockholms kommun avser att omdana Hornsbergs strand i Stockholm från ett område med tung industriverksamhet till ett område med bostäder (ca 1100 lägenheter). Området planeras få ökad tillgänglighet för allmänheten med strandgata, strandpromenad, kaj med planteringar, träbryggor samt strandpark. Strandlinjen avses att flyttas ut i sjön upp till 40 meter från nuvarande strandlinje/kajkonstruktioner. Området som fylls ut redovisas på bilaga 1. Utfyllnaden är ca 450 meter lång och sträcker sig från Elersvägen till Nordenflychtsvägen.

För att för att förverkliga strandparken mm enligt intentionerna är det nödvändigt att utföra förstärkning av den lösa lera som förekommer på sjöbotten så att utfyllnader kan ske utan risk för skred. Förstärkt lera och nya fyllnadsmassor avgränsas mot Ulvsundasjön med en "fångdamm" i form av en dubbelpont ute i sjön längs den nya strandlinjen. En sektion på utfyllnaden redovisas i bilaga 2. Fångdammen dimensioneras för att motstå trycket från utfyllnad innanför fångdammen. Dimensioneringen utförs för en livslängd av 120 år med normalt underhåll.

Förorenade jordmassor som finns i strandzonen schaktas upp på land med grävmaskin efter att den täta fångdammen har färdigställts. Därigenom hindras spridningen av föroreningarna ut i sjön. Det uppschaktade materialet avvattnas och förorenat material transporteras därefter till godkänd deponi.

De förorenade sedimenten utanför strandzonen är ytliga och täcks över med sand ända upp till vattenytan. Från den uppfyllda sandytan utförs en förstärkning av den underliggande leran med inblandningspelare. Allt vattenarbete i Ulvsundasjön, förutom själva spontarbetet och avlägsnandet av förekommande hinder för spontningen, kommer att utföras innanför den täta fångdammen som avgränsar hela arbetsplatsen. Spontnings- och rensningsarbeten kommer att utföras i etapper inom lokala grumlingskärrmar. Grumlande arbeten kommer att utföras under den årstid, senhöst och vinter, som ger minst risk för miljöstörningar. Marinbiologiska utredningar och modellsimuleringar visar att grumlingen inte riskerar att medföra någon märkbar miljöpåverkan.

Buller kommer att uppstå under byggtiden men kan begränsas så att Naturvårdsverkets gällande riktvärden för buller inte överskrids.

Ett koncept till miljökonsekvensbeskrivning för vattenarbetena finns framtagen och har skickats ut till berörda myndigheter och fastighetsägare m fl.

Samråd

Tidigt samråd har genomförts med länsstyrelsen och miljöförvaltningen om den tekniska lösningen samt förslaget att inkapsla förorenade sediment innanför sponten. Myndigheterna är positiva men lämnar besked först i samband med remiss från miljödomstolen.

Konsekvenser

-ekonomiska

Kontoret har tagit fram en preliminär kalkyl för utfyllnaden samt iordningställande av strandpromenad och strandgata. Kontoret bedömer kostnaden till ca 120 mnkr. Kompletterande undersökningar på sjöbotten kommer att göras under hösten 2003 längs föreslagen spontlinje. Osäkerheten är stor avseende saneringskostnader i strandzonen. Framtagande av systemhandlingar för utfyllnad och iordningställandet pågår. Efter det kan en säkrare kalkyl tas fram.

Slutliga kostnader kommer att redovisas i ett särskilt ärende (genomförandebeslut) tillsammans med övriga kostnader för allmän platsmark inom kv Kojan, kring årsskiftet 2003-04.

- Tidplan

Miljödomstolsförhandlingar	hösten 2003-hösten 2004
Arbeten i strandkanten-	hösten 2004
Spontning	okt- januari 2004-05

Kalkcementförstärkning
Överlast för att påskynda
sättning

januari- december 2005
januari –juni 2006

Det är möjligt att genomföra kalkcementförstärkningen i etapper.
Byggandet av park och strandgata mm görs efter att överlasten legat tillräckligt länge.

-miljö

Utfyllnaden innebär att ca 14.000 kvm av Ulvsundasjön omvandlas till ny mark. Om utfyllnaden inte görs så minskar exploateringen i Kojan från 1100 lgh till ca 700 lgh.

Strandområdet, längs föreslagna utfyllnadsområdet, består idag av gamla utfyllnader och industrikaj utanför fd Jehanders grus och asfaltverket, framför Biovitrams fastighet Hornsberg är det en brant utfyllnad med dålig stabilitet och en smal gångväg. Omdaningen som möjliggörs med utfyllnaden skapar en stor förbättring av miljön.

Inkapslingen av de förorenade sedimenten är tekniskt genomförbart. Det finns ingen risk för spridning till Ulvsundasjön.

Kontorets synpunkter och förslag

Kontoret anser att föreslagen teknisk lösning är sammantaget ekonomiskt mest fördelaktigast för staden. Kostnaderna för anläggandet blir lägre än för en ordinär utfyllnad med muddring och återfyllning med bergkross.

Kontoret anser också att utfyllnaden är nödvändig för att åstadkomma ca 1100 bostäder enligt föreslagen detaljplan. Idag saknas en naturlig strand, strandlinjen består av gamla kajkonstruktioner till industrierna.

Det är viktigt att ansökan till miljödomstolen lämnas in i god tid så att beslutet kan vara klart när detaljplanen vinner laga kraft.

Kontoret föreslår att gatu- och fastighetsnämnden beslutar att ansökan om tillstånd enligt 11 kap. miljöbalken till utfyllnad i Ulvsundasjön, uppförande av dubbelspont (fångdamm) och enkelspont, träbryggor, kajparter samt grävning och rensning i strandzonen mm enligt detta tjänsteutlåtande skall inges till miljödomstolen.

SLUT